

Triadú i Calders, amestat a l'exili

PERE CALDERS I
JOAN TRIADÚ**Estimat
amic.
Cartes.
Textos**PUBLICACIONS DE
L'ABADIA DE
MONTSERRAT

16 EUROS

La distància que l'exili va marcar entre els qui van haver de marxar i els qui es van quedar a Catalunya no va ser obstacle perquè dues notables personalitats de les lletres catalanes com Joan Triadú i Pere Calders mantinguessin una intensa amistat epistolar que va perdurar fins i tot quan el segon va tornar de Mèxic.

TONI MATA I RIU | MANRESA

■ «Jo us conec i us segueixo, des de fa temps, de la manera fragmentària i limitada que permet la distància que ens separa. I considero que sou un dels representants més qualificats d'aquestes darreres promocions, que ens permeten mantenir la fe en l'esperit de subsistència de Catalunya». Aquestes emotives paraules s'inclouen en la carta datada el 2 de maig del 1950 al Districte Federal de Mèxic que Pere Calders, que hi vivia des de feia una dècada, va adreçar a Joan Triadú, intel·lectual que va procurar perquè la flama de la catalanitat no s'apagués del tot dins el territori del país, ocupat i menystingut pel règim franquista. La missiva deixa constància de l'afecte que ambdós lletrats es van professar des de meitat de segle fins a la mort de Calders, el 1994, que es pot resseguir en el llibre que publica l'editorial de l'Abadia de Montserrat.

Joan Triadú va llegir el conte *La rat-*

lla i el desig, de Pere Calders, que la Revista de Catalunya va publicar el 1947 i en va fer una lloança que va encendre la flama de la relació epistolar entre ambdós personatges. El volum que recull la correspondència inclou les 95 cartes de Calders que formen part de l'arxiu personal de Triadú i, malauradament, només dues de les que va escriure aquest darrer, ja que no es té constància de la resta. El volum també ofereix una vintena de textos de Triadú sobre l'obra literària de l'autor de *Cròniques de la veritat oculta*. Sense coneixença prèvia, ambdós es van cartejar durant anys i, quan Calders va tornar a Catalunya, el 1962, van fer perdurar el contacte, afegint a les epístoles el contacte personal.

Precisament d'aquest moment de la vida de Pere Calders és una de les cartes més emotives que es troben al llibre. El 23 de novembre del 1962, instal·lat a Sant Cugat del Vallès, escriu a Triadú: «el primer contacte amb el país em desorienta una mica. Per molt que hagi volgut imaginar-me'l, procurant esforçar-me per frenar entusiasmes ocasionats per l'afany –tan llargament mantingut– d'embellir el record, ara vaig de sorpresa en sorpresa. Vós ja m'havíeu previngut en aquest sentit». Un testimoniatge sincer i significatiu del que va implicar emocionalment per a molts catalans el retorn a la seva pàtria.